

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 450/2024-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavných sťažnostiach sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného JUDr. Ľubošom Jurčom, advokátom, Pribinova 25, Bratislava, a AK Petra Jurčová, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, proti uzneseniam Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 27Ek/531/2018 z 8. júna 2022 a sp. zn. 42Ek/2305/2021 zo 17. júna 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavné sťažnosti **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavné sťažnosti sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnými sťažnosťami doručenými Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 30. septembra 2022 (ústavná sťažnosť vedená pod sp. zn. Rvp 2231/2022), 24. novembra 2022 (ústavná sťažnosť vedená pod sp. zn. Rvp 2641/2022) a doplnenými 6. marca 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uzneseniami Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „exekučný súd“) sp. zn. 27Ek/531/2018 z 8. júna 2022 (ďalej aj „napadnuté uznesenie z 8. júna 2022“) a sp. zn. 42Ek/2305/2021 zo 17. júna 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie zo 17. júna 2022“). Navrhuje napadnuté uznesenia zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Zároveň žiada priznať finančné zadosťučinenie spolu 4 000 eur a náhradu trov konania spojených s podaním ústavných sťažností.

2. Ústavný súd spojil obe ústavné sťažnosti uznesením č. k. PLs. ÚS 64/2022-5 zo 7. decembra 2022 na spoločné konanie.

3. Z obsahu ústavných sťažností a ich príloh vyplýva, že oprávnená obchodná spoločnosť RemBau, s.r.o., Janka Alexyho 1/A, Bratislava, IČO 35 926 325 (ďalej len „oprávnená“), zaslala 16. marca 2018 návrh exekučnému súdu na vykonanie exekúcie [peňažnej pohľadávky 8 166,27 eur s príslušenstvom priznanej rozhodnutím Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) vykonateľným 10. februára 2018 proti povinnej [REDAKOVANÉ] (ďalej len „povinná“)]. Následne 10. apríla 2018 exekučný súd vydal exekútorovi poverenie na vykonanie exekúcie; predmetná exekúcia bola evidovaná pod sp. zn. 18EX/1743/20. Zo strany oprávnenej došlo 14. júna 2021 na exekučný súd k zaslaniu ďalšieho návrhu na vykonanie exekúcie (oprávnená sa domáhala núteného výkonu peňažnej pohľadávky 489,50 eur s príslušenstvom priznanej rozhodnutím okresného súdu vykonateľným 23. júla 2019 proti povinnej). Aj v tomto prípade exekučný súd vydal 22. júla 2021 poverenie exekútorovi na vykonanie exekúcie; predmetná exekúcia bola evidovaná pod sp. zn. 391EX/442/21.

4. Oprávnená 15. novembra 2021 uzavrela so sťažovateľom zmluvu (podľa § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka) o postúpení uvedených vykonateľných peňažných pohľadávok aj s príslušenstvom. To bolo oznámené podľa § 37 ods. 1 Exekučného poriadku príslušnému súdnemu exekútorovi písomným oznámením oprávnenej doručeným súdnemu exekútorovi 26. januára 2022. Okresný súd (ako registrový súd) 23. novembra 2021 podľa § 768s ods. 2 Obchodného zákonníka vykonal *ex officio* výmaz (pôvodnej) oprávnenej zo subjektov zapísaných v Obchodnom registri Slovenskej republiky (ďalej len „obchodný register“).

5. V nadväznosti na uvedené exekučný súd vydal napadnuté uznesenia z 8. júna 2022 a zo 17. júna 2022, ktorými zastavil exekúciu (resp. exekúcie), čím podľa § 37 ods. 3 Exekučného poriadku odmietol vydanie dodatku k povereniu súdneho exekútora na vykonanie exekúcie s ohľadom na zmenu účastníka exekučného konania (vyplývajúcu z hmotnoprávnej zmeny v postavení oprávneného). Sťažovateľ poukázal na to, že v napadnutých uzneseniach sa exekučný súd priklonil k záveru, že podľa § 37 ods. 3 Exekučného poriadku nevzhliadol dôvod na zmenu účastníka exekučného konania – oprávneného, napriek preukázateľne existujúcej zmluve o postúpení pohľadávky medzi oprávnenou ako postupcom a sťažovateľom ako postupníkom.

6. Sťažovateľ v doplnení ústavných sťažností (doručenom 6. marca 2023) uviedol, že jeho právnomu zástupcovi bolo 6. januára 2023 doručené uznesenie exekučného súdu sp. zn. 27Ek/531/2018 z 20. decembra 2022 (ďalej len „uznesenie exekučného súdu z 20. decembra 2022“), ktorým bola zamietnutá jeho sťažnosť podaná proti napadnutému uzneseniu z 8. júna 2022. Vo vzťahu k uzneseniu exekučného súdu z 20. decembra 2022 však sťažovateľ ani v doplnení ústavných sťažností nepredniesol žiadnu argumentáciu a ani nepožiadal o zmenu či rozšírenie petitu o namietané porušenie práv aj vo vzťahu k uzneseniu exekučného súdu z 20. decembra 2022. Ústavný súd poukazuje na to, že v rámci svojich oprávnení a kompetencií nemôže rozhodovať *ultra petitem*, teda nad rámec sťažovateľom uplatnenej ochrany jeho práv, resp. nad rámec ním uplatneného petitu a ním predloženej argumentácie (ktorú si tiež ústavný súd nemôže sám dotvárať). Preto sa v rámci rozhodovania nemohol zaoberať prieskumom uznesenia exekučného súdu z 20. decembra 2022, ktorým bolo rozhodnuté o sťažovateľovej sťažnosti.

II. Argumentácia sťažovateľa

7. Sťažovateľ v ústavných sťažnostiach vo vzťahu k oboj napadnutým uzneseniam namietal, že argumentácia exekučného súdu (o úmyselnom/zavinenom uzavretí zmluvy o postúpení vykonateľných peňažných pohľadávok v lehote 8 dní pred *ex offo* výmazom oprávnenej z obchodného registra, ako aj o zneužití princípu zmluvnej slobody oprávneným a o opomenutí jeho zákonnej povinnosti oznámiť zmluvným stranám zmenu v hmotnoprávnom postavení veriteľa v zákonnej lehote „bez zbytočného odkladu“) v celom rozsahu odmieta. Uviedol, že v nastavení exekučného konania, ako ho predpokladá Exekučný poriadok, nepredstavuje exekučné konanie fázu civilného procesu „splnomocnenú“ na meritórne preskúvanie právnych úkonov (individuálnych právnych aktov) odlišujúcich sa svojím charakterom od rozhodnutí tvoriacich hmotnoprávny základ pre vedenie exekučného konania. Konanie exekučného súdu považuje za *ultra vires*, keď na základe písomného oznámenia (realizovaného v konaní o zmene účastníka exekučného konania podľa § 37 a nasl. Exekučného poriadku) pristúpil k materiálnemu prieskumu zmluvy o postúpení pohľadávky. Tým podľa neho exekučný súd nerešpektoval stanovené kompetenčné mantinely a obmedzil jeho právo na prístup k súdu. Neudržateľnosti napadnutých uznesení podľa sťažovateľa nasvedčuje aj v nich uplatnená argumentácia, keď exekučný súd s odkazom na § 3 ods. 1 a § 526 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v spojení s čl. 5 Civilného sporového poriadku založil hlavné argumenty na všeobecných, nejednoznačných a ambivalentných právnych tvrdeniach. Namietal, že exekučný súd nespomína, aká konkrétna ujma vznikla povinnému v exekučnom konaní z titulu prevodu práv, že exekučným súdom tvrdená skutočnosť o neexistencii oprávneného v čase prevodu pohľadávky je len špekuláciou. Dodal, že aj exekučný súd skonštatoval absenciu hmotnoprávnej sankcie spojenej s neoznámením postúpenia pohľadávky v lehote „bez zbytočného odkladu“. Napadnuté uznesenia považuje za arbitrárne a ústavne neudržateľné. Tiež argumentoval, že ak bolo exekučné konanie nového oprávneného (sťažovateľa) právoplatne zastavené a nemohol sa tak domôcť svojho vlastníckeho práva, exekučný súd tým porušil aj jeho právo vlastniť majetok. Zároveň vo vzťahu k napadnutému uzneseniu z 8. júna 2022 namietal aj jeho nedoručenie jeho právnomu zástupcovi.

III. Predbežné prerokovanie ústavných sťažností

8. Podstatou ústavných sťažností je namietané porušenie základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutými uzneseniami exekučného súdu.

9. Právomoc ústavného súdu rozhodovať o ústavných sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na princípe subsidiarity (čl. 127 ods. 1 ústavy). Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne ústavnú sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie. Z uvedeného vyplýva, že v konaní o ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným

porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu. Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, ktorých porušenie sa namieta, a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 229/2022).

10. S poukazom na uplatňovaný princíp subsidiarity ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popretie princípu subsidiarity, na ktorom je založená právomoc ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. I. ÚS 303/2019). Ústavný súd štandardne vychádza z názoru, že základné právo na súdnu ochranu, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie sú „výsledkové“ práva, to znamená, že im musí zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov (IV. ÚS 197/2020).

11. Ako vyplýva z obsahu ústavných sťažností (resp. ich doplnenia zo 6. marca 2023) a doložených príloh, sťažovateľ podal proti napadnutému uzneseniu exekučného súdu z 8. júna 2022 sťažnosť, o ktorej bolo rozhodnuté uznesením exekučného súdu z 20. decembra 2022 (ktorým bola jeho sťažnosť zamietnutá). Sťažovateľ teda mal vo vzťahu k tomuto rozhodnutiu k dispozícii právny prostriedok na ochranu svojich práv, ktorý aj využil.

12. Ústavný súd zároveň len na okraj k námietke sťažovateľa o nedoručení napadnutého uznesenia exekučného súdu z 8. júna 2022 jeho právnemu zástupcovi dodáva, že už len zo samotného faktu uplatnenia si opravného prostriedku (sťažnosti) proti tomuto napadnutému uzneseniu je zrejmé, že bolo sťažovateľovi, resp. jeho právnemu zástupcovi doručené (aj keď až na žiadosť právneho zástupcu, čo vyplýva aj z obsahu ústavnej sťažnosti doručenej 30. septembra 2022). Zároveň, pokiaľ ide o uznesenie exekučného súdu z 20. decembra 2022, opakovane uvádza, že sťažovateľ ani v doplnení ústavných sťažností neuviedol žiadnu argumentáciu a ani nepožiadaval o zmenu (rozšírenie) petitu aj k tomuto uzneseniu. Keďže nemôže rozhodovať *ultra petitum*, nemohol sa zaoberať prieskumom tohto uznesenia exekučného súdu.

13. Zároveň na základe príloh doložených samotným sťažovateľom vyplýva, že aj proti napadnutému uzneseniu zo 17. júna 2022 si sťažovateľ uplatnil zákonom mu prislúchajúci opravný prostriedok – sťažnosť, ktorú podal na exekučnom súde (prílohu tvorí sťažnosť oprávneného proti uzneseniu o zastavení exekúcie spísaná sťažovateľom, resp. jeho právnym zástupcom 20. júla 2022). Teda aj vo vzťahu k tomuto napadnutému uzneseniu využil (resp. si uplatnil) právny prostriedok na ochranu svojich práv.

14. S poukazom na všetko uvedené preto ústavný súd konštatuje, že ústavné sťažnosti sťažovateľa je potrebné odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na ich prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

15. Na úplný záver ústavný súd tiež dáva do pozornosti, že sťažovateľ v rámci príloh nepredložil plnomocenstvo udelené na jeho zastupovanie pred ústavným súdom právnym zástupcom – AK Petra Jurčová, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava. Pretože však ústavné sťažnosti odmietol ako

celok z už uvedených dôvodov a zároveň preto, že súčasťou spisového materiálu bolo plnomocenstvo udelené advokátovi JUDr. Ľubošovi Jurčovi (aj keď len vo vzťahu k namietanému porušeniu práv napadnutým uznesením z 8. júna 2022), ústavný súd vzhľadom na okolnosti veci nepovažoval za nevyhnutné dodatočne vyzývať sťažovateľa na odstránenie tohto nedostatku podania.

16. Keďže ústavný súd ústavné sťažnosti odmietol ako celok, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v ich petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 21. augusta 2024

Miloš Maďar
predseda senátu